

סיכום חצי שנתי "קו לעובד":

**הקבלניות השיאניות בצווי בטיחות בשל ליקויים שנמצאו באתריהן
במחצית הראשונה 2019**

עיקרי הדו"ח

צווי הבטיחות שהוטלו במהלך המחצית הראשונה של 2019 -

מנהל הבטיחות הטיל 850 צווי בטיחות באתרי בנייה.

150 חברות קבלניות צברו 2 צווי בטיחות ויותר בשל ליקויי בטיחות.

שקיפות הנתונים אודות צווי הבטיחות הושגה בעקבות עתירת "קו לעובד" ומאפשרת את הגדלת ההרתעה כלפי קבלנים עם עבירות בטיחות חוזרות. למרות השקיפות הגוברת - מנהל הבטיחות אינו מעדכן בכל מקרה האם צו שהוטל בשל ליקויי בטיחות הביא גם לצו הפסקת עבודה, מה שמוביל לכך כי ייתכן אתרים של קבלנים נסגרו למעלה מפעמיים בשנה זו, אך המידע לא פורסם ואי לכך ההרתעה האפשרית - פסילת קבלן כקבלן מוכר, לא התבצעה.

לשם מימוש יעיל של ההרתעה נדרשות הפעולות הבאות מהגופים הנ"ל:

רשם הקבלנים - יש לקבוע נהלים שקופים ואחידים שיחייבו את רשם הקבלנים במשרד השיכון להשתמש בסמכותו במקרים שייקבעו ולשלול רישיון קבלן בשל ריבוי עבירות בטיחות. נכון להיום נסמך רשם הקבלנים על פנייה של המנהל לנקיטת צעדי משמעת. אך כפי שניתן לראות בפירוט הממצאים המצורף אין שקיפות של ההליך ותוצאותיו.

החשב הכללי באוצר - על החשב הכללי שבסמכותו לפעול לפסילת קבלן כקבלן מוכר לפעול באופן מידי, לעדכון אוטומטי של המידע והשעיה כנדרש.

מנהל הבטיחות במשרד העבודה - עדכון מלא ומיידי של צווי הבטיחות, תוך פירוט אם הופסקה העבודה באתר הבניה.

850 צווי בטיחות הוטלו באתרי בנייה, מתוכם 150 חברות קבלניות צברו 2 צווי בטיחות ביותר בשל ליקויי

ואלה החברות השיאניות במספר צווי הבטיחות שהוטלו באתריהן

14 צווי בטיחות	אסום - חברה קבלנית לבנין (קבלן מוכר)
11 צווי בטיחות	נאות שמיר ש. - חב' בת של 'רמי שביר'
9 צווי בטיחות	א.ד. אשר זגורי עבודות בנין
8 צווי בטיחות	מחאמיד תאופיק - חברה לבנין ופיתוח (קבלן מוכר)
8 צווי בטיחות	יצחק שטרן ושות'
7 צווי בטיחות	קבוצת אשטרום (קבלן מוכר)

רקע:

צווי בטיחות הם צוויים המוטלים על ידי מפקחי מינהל הבטיחות במשרד העבודה, בגין ליקויי בטיחות שנמצאו באתרי הבניה (ומקומות עבודה בכלל), המהווים סכנה לשלומם או בריאותם של אדם. נפקות אותם צוויים היא עצירת העבודה באזור ספציפי, במתקן, במכונה או באתר הבניה בכללותו, עד לתיקון הליקוי הבטיחותי, הרחקת הגורם המסכן וקבלת אישור על כך ממינהל הבטיחות.

בזכות עתירה שהגיש ארגון 'קו לעובד' ב-2017, החל מהשנה מתפרסמים צווי הבטיחות באתר האינטרנט של מינהל הבטיחות, בצמוד לאחר הטלתם, תוך פירוט מהות הליקויים בגינם הוטלו אותם צוויים.

לפרסום הצוויים בזמן אמת חשיבות עליונה היות והדבר מאפשר לעובדים ולציבור בכללותו לדעת בדבר הסכנות הבטיחותיות שמסביבם ולהיזהר מהן, זאת בנוסף לחשיבות העיתוי והיקף המידע המתפרסם לשם קידום השקיפות הציבורית, המאפשרת מעקב ציבורי כמו זה הנעשה במסגרת דו"ח זה.

חברות קבלניות שצוברות רקורד עגום בתחום הבטיחות בעבודה, המשתקף בין היתר בריבוי צווי הבטיחות המוטלים באתרי הבניה בביצוען בשל הפרות להוראות הבטיחות וסיכון חיי העובדים והציבור, נדרשות לשאת במחיר רשלנותן. ועל הרשויות הרלוונטיות ובראשן רשם הקבלנים ומשרד האוצר, להפעיל את סמכויותיהן בתחום. כך על רשם הקבלנים להפעיל את סמכויותיו לפי חוק רישום הקבלנים, לפתוח בהליכי משמעת נגד חברות קבלניות בשל ריבוי עבירות בטיחות ולנקוט בסנקציות מרתיעות נגדן, ובכלל זה שלילת רישיון קבלן. כך גם על משרד האוצר - אגף החשב הכללי - להוציא ממאגר 'קבלן מוכר לצורך עבודות ממשלתיות' קבלנים שצברו שני צווי בטיחות שחייבו הפסקת עבודה בכל האתר, כפי שמחייבות ההנחיות החדשות שהוציא החשב הכללי בינואר השנה.

רשם הקבלנים במשרד הביני והשיכון, נמנע, ובמשך שנים, מהפעלת סמכויותיו על פי חוק, ולא נקט בהליכי משמעת נגד קבלנים שבאתריהם נהרגו ונפצעו עובדים ו/או כאלו שצברו רקורד בטיחותי עגום המתבטא בריבוי צווי הבטיחות. רק השנה השתמש הרשם לראשונה בסמכותו זו, הזמין חברות קבלניות לשיבות שימוע, ושלל רשיונותיהם של שני קבלנים. אולם פעולות אלו עדין נופלות בהרבה מהדרוש לאור ההפקרות הגואה בתחום הבטיחות בעבודה באתרי הבניה במדינה. הפקרות שגבתה חייהם של 24 עובדי בנין מתחילת השנה ופצעה מעל 100 אחרים באורח קשה ובינוני. עוד יודגש, כי למרות הודעת רשם הקבלנים ומינהל הבטיחות על שיתוף פעולה בין שתי הרשויות, הנסמך על חוות-דעת ששולח מינהל הבטיחות לרשם הקבלנים שעניין קבלנים שצברו צווי בטיחות והפרות חוזרות ונשנות להוראות הבטיחות, במטרה שהרשם יפתח נגדן בהליכי משמעת, עדין לא ברור לפי איזה קריטריונים פועלים שתי הרשויות, לשם בחירה בקבלנים נגדם יוגשו חוות הדעת. חובה על שתי הרשויות כי יקבעו מדיניות ברורה ושקופה הנסמכת על קריטריונים גלויים ושזויינים בענין זה.

החשב הכללי במשרד האוצר, הכניס לראשונה רק בינואר השנה, תנאים מתחום הבטיחות בעבודה לצורך הכרה בקבלנים עבור ביצוע עבודות ממשלתיות בתחום הבינוי ופיתוח תשתיות. הנוהל החדש שנכנס לתוקף

15.2 קובע כי קבלנים שבאתרי הבנייה בביצועם הוטלו על ידי מינהל הבטיחות שני צווי סגירה בשנה, ישעו מפנקס "קבלן מוכר" ויהיו מנועים מלהשתתף במכרזים ציבוריים במשך שנה. צווי סגירה הם צווי בטיחות המחייבים הפסקת העבודה בכל אתר הבניה והם מוטלים על ידי מינהל הבטיחות במקרים של תאונות שגרמו למוות או פציעה קשה, או בשל הפרות בטיחות חמורות באתר הבניה, גם ללא התרחשות תאונה. בסוף יוני השנה [מסר משרד האוצר לתקשורת](#) כי הושעה קבלן ממאגר הקבלנים המוכרים היות וצבר שני צווי הפסקת עבודה ואף יותר, אולם שם הקבלן 'מחאמיד תאופיק' (מבין השיאניות לפי דוח זה) עודו מופיע [במאגר](#) לפי אתר האינטרנט של המשרד (נכון ליום הבדיקה היום 2.7). גם בענין כאן, יש להדגיש כי לא ברור באם שיתוף הפעולה והעברת המידע אודות צווי הסגירה, מתנהל באופן ראוי בין מינהל הבטיחות ואגף החשב הכללי במשרד האוצר. מידע אודות אותם צוויים צריך שיועבר באופן מיידי, והוצאת קבלנים שצברו מעל לשני צווי סגירה תבוצע באופן אוטומטי ומיידי, מבלי שתידרש פניה של הציבור או התקשורת כפי שנעשה במקרה האחרון.

פירוט הממצאים:

כ-850 צווי בטיחות הטיל מינהל הבטיחות באתרי בניה במחצית הראשונה של 2019, נגד כ-450 חברות קבלניות.

כ-150 חברות קבלניות צברו במהלך המחצית הראשונה של השנה, 2 צווי בטיחות ויותר בשל ליקויי בטיחות שנמצאו באתרי בניה בביצועם.

בטבלה שלהלן, שיאניות צווי הבטיחות מבין החברות הקבלניות – אלו שצברו 5 צווי בטיחות ויותר במהלך התקופה:

שם חברה קבלנית	תמצית הפרות הבטיחותיות	דירוג בסדר יורד לפי מס' צוויים
אסום – חברה קבלנית לבנין (קבלן מוכר)	בין 17.1 עד 26.6 הוטלו צווי הבטיחות ב-12 אתרי בניה בביצוע החברה. חלק מהצוויים הם בגין עבירות המחייבות הפסקת העבודה, כמו אי הודעה על מינוי מנהל עבודה, אך מינהל הבטיחות לא מפרט באתר האינטרנט אם אכן האתר נסגר. שאר הליקויים בגינם הוטלו הצוויים הם בתחום החשמל, החפירות, הגידורים, הפיגומים ואי הודעה על תחילת עבודות הבניה.	14 צוויים
נאות שמיר ש. – חב' בת של 'רמי שביר'	בין 16.4 עד 23.5 הוטלו צווי הבטיחות באתרי בניה בביצוע החברה בעיר יבנה. מבין הצוויים שני צווי הפסקת עבודה בעקבות שתי תאונות קטלניות, אחת מתאריך 15.4 (התחשמלות מפעיל מנוף נייד) והשניה מ-19.5 (4 עובדים נהרגו בשל קריסת עגורן צריח בעת פירוקו). שאר צווי הבטיחות הוטלו בשל ליקויים בתחום הגידורים.	11 צוויים
א.ד. אשר זגורי עבודות בנין	בין 4.4 עד 10.6 הוטלו צווי הבטיחות ב-4 אתרים בביצוע החברה, בשניים מהאתרים בשל ריבוי ליקויי בטיחות אך מינהל הבטיחות לא מפרט באתר האינטרנט אם אכן האתר נסגר. שאר הצוויים בשל ליקויי בטיחות בתחום החשמל, עגורן צריח וגידורים.	9 צוויים
מחאמיד תאופיק – חברה לבנין ופיתוח (קבלן מוכר)	בין 7.2 עד 30.5 הוטלו צווי הבטיחות ב-5 אתרים בביצוע החברה. 3 לפחות מתוך הצוויים חייבו הפסקת העבודה באתרים, אחד מהם בעקבות תאונה קטלנית כאשר עמד צו	8 צוויים

<p>הפסקת העבודה בתוקף בשל ריבוי ליקויים. לפי הודעה של משרד האוצר לתקשורת הקבלן הושעה מרשימת הקבלנים המוכרים – יחד עם זאת בדיקה באתר משרד האוצר עדין מעלה כי שם הקבלן מופיע במאגר קבלנים המוכרים.</p>	<p>(לפי מכתב מה-30 למאי של מינהל הבטיחות לרשם הקבלנים עולה כי המינהל כבר פנה לרשם הקבלנים לשם נקיטת אמצעי משמעת נגד החברה בשל ליקויי בטיחות חוזרים ונשנים באתריה. לא ידוע לנו על פעולות שננקטו על-ידי הרשם.)</p>	
<p>בין 14.1 עד 20.5 הוטלו צווי הבטיחות ב-4 אתרים בביצוע החברה. אחד מהם בעקבות תאונה קטלנית בחריש (19.3), שאר הצווים בעקבות ליקויים בתחום הפיגומים, העגורן צריח, החשמל, הגידורים, ומכונות ההרמה.</p>	<p>יצחק שטרן ושות'</p>	
<p>בין 19.5 עד 30.5 הוטלו צווי הבטיחות באותו אתר בניה שבביצוע החברה בבני ברק (מגדל דן LIFE), בו התרחשה ב-16.5 תאונה קטלנית. צווי הבטיחות שהוטלו חייבו בחלקם הפסקת העבודות בכל האתר, צו אחד בשל התרחשות התאונה הקטלנית (19.5) וצו אחר (30.5) בשל ליקויי בטיחות רבים, אך כאמור, מינהל הבטיחות לא מפרט באתר האינטרנט אם אכן האתר נסגר. צווים אחרים הוטלו בשל ליקויים בתחום הגידורים, החשמל, העגורן צריח, וציוד מגן אישי.</p>	<p>קבוצת אשטרום (<u>קבלן מוכר</u>)</p>	<p>7 צווים</p>
<p>בין 16.1 עד 30.4 הוטלו צווי הבטיחות ב-3 אתרים בביצוע החברה, שני צווים בשל ליקויי בטיחות רבים, אך מינהל הבטיחות לא מפרט באתר האינטרנט אם אכן האתר נסגר. השאר בשל ליקויים בעגורן צריח, אי תקינות פיגומים, בחשמל, ואי נוכחות מנהל עבודה.</p>	<p>א.א סעיד (לפי מכתב מה-30 למאי של מינהל הבטיחות לרשם הקבלנים עולה כי המינהל כבר פנה לרשם הקבלנים לשם נקיטת אמצעי משמעת נגד החברה בשל ליקויי בטיחות חוזרים ונשנים באתריה. לא ידוע לנו על פעולות שננקטו על-ידי הרשם.)</p>	
<p>בין 20.3 עד 3.6 הוטלו צווי בטיחות ב-3 אתרים בביצוע החברה, בשל ליקויי בטיחות רבים, אי גידור משטחי עבודה, אי תקינות עגורן צריח, אי מינהל מנהל עבודה. אך מינהל הבטיחות לא מפרט באתר האינטרנט אם אכן האתר נסגר.</p>	<p>אחים בוסקילה (לפי מכתב מה-30 למאי של מינהל הבטיחות לרשם הקבלנים עולה כי המינהל כבר פנה לרשם הקבלנים לשם נקיטת אמצעי משמעת נגד החברה בשל ליקויי בטיחות חוזרים ונשנים באתריה. לא ידוע לנו על פעולות שננקטו על-ידי הרשם.)</p>	<p>6 צווים</p>
<p>בין 27.3 עד 23.6 הוטלו צווי הבטיחות ב-6 אתרי בניה בביצוע החברה, ב-4 מתוכם בשל ליקויי בטיחות רבים שחייבו ככל הנראה הפסקת עבודה ב-4 אתרים, אך מינהל הבטיחות לא מפרט זאת באתר האינטרנט.</p>	<p>אלרואבי, סחר והשקעות</p>	
<p>בין 13.2-23.6 הוטלו צווי הבטיחות ב-3 אתרי בניה בביצוע החברה, בגין ליקויי בטיחות רבים, אך מינהל הבטיחות לא מפרט באתר האינטרנט אם אכן האתרים נסגרו.</p>	<p>ח.י.מ. ביתן</p>	
<p>בין 12.2 ל-26.6 הוטלו צווי הבטיחות ב-3 אתרי בניה בביצוע החברה, של ליקויים בתחום העגורנים, הגידורים ומיני מנהל עבודה. אך מינהל הבטיחות לא מפרט באתר האינטרנט אם אכן האתרים נסגרו.</p>	<p>אל הר הנדסה ובנין (<u>קבלן מוכר</u>)</p>	<p>5 צווים</p>
<p>בין 3.2 ל-29.3 הוטלו צווי הבטיחות ב-4 אתרי בניה בביצוע החברה, בתחום מיני מנהל עבודה, ליקויים רבים, אך מינהל</p>	<p>דונה חברה להנדסה ובנין</p>	

<p>הבטיחות לא מפרט באתר האינטרנט אם אכן האתר נסגר, ואתתים. כמו כן, הוטל צו הפסקת עבודה בעקבות תאונה קטלנית ב-17.2 במודיעין.</p>	
<p>בין 21.3 עד 23.6 הוטלו צווי הבטיחות בגין ליקויי בטיחות רבים בשני אתרים של החברה במודיעים ובחריש. אך מינהל הבטיחות לא מפרט באתר האינטרנט אם האתרים נסגרו,</p>	<p>שפיר הנדסה אזרחית וימית (קבלן מוכר)</p>
<p>בין 17.3 עד 24.3 הוטלו הצווים בשני אתרי בניה בביצוע החברה, מביניהם צו הפסקת עבודה בעקבות תאונה קטלנית בה נהרגו שני עובדים (ב-17.3) זאת לצד צווי בטיחות שהוטלו בגין ליקויי בטיחות רבים באותו אתר בו התרחשה התאונה ובאתר נוסף בחריש. אך מינהל הבטיחות לא מפרט באתר האינטרנט אם האתרים נסגרו,</p>	<p>ש. שטרית הנדסה</p>
<p>בין 5.1 עד 26.6 הוטלו צווי הבטיחות ב-3 אתרים בביצוע החברה, בשל ליקויי בטיחות רבים, אי מינוי מנהל עבודה, גם כאן, לא מפרט המינהל באם העבודות הופסקה. מבין הצווים גם הפסקת עבודה מינואר בעקבות תאונה קשה בה נפלו 3 עובדים מגובה בשל קרסית תקרה בעת יציקה.</p>	<p>נוה דקלים בנוי ופיתוח</p>
<p>בין 14.1 עד 20.6 הוטלו צווי הבטיחות ב-3 אתרים בביצוע החברה בשל ליקויי בטיחות רבים (פעמיים באותו אתר בטירת הכרמל) המינהל לא מפרט אם הופסקו העבודות. לצד זאת, מצויינים ליקויים בתחום העבודה בגובה, עבודות החפירה, ופיגומים.</p>	<p>גרופית ממשק חברה לייזום ופתוח נדל"ן</p>
<p>בין 6.2 עד 27.6 הוטלו צווים ב-3 אתרים בביצוע החברה בשל ליקויי בטיחות רבים (פעמיים באותו אתר בתימורים), המינהל לא מפרט אם הופסקו העבודות. לצד ליקויים בתחום התסקירים עבור מערכות הרמה, ואתתים</p>	<p>מעוף פרויקטים רנש 2013</p>
<p>בין 14.2 עד 6.6 הוטלו צווים ב-3 אתרים בביצוע החברה בשל ליקויי בטיחות בתחום עבודת העגורנים, מינוי מנהל עבודה, ופיגומים.</p>	<p>גל אריאל בניה והשקעות</p>
<p>בין 1.4 עד ה-30.6 הוטלו צווי הבטיחות בשני אתרים של החברה בשל ליקויי בטיחות בתחום החשמל, בדיקת תקינות עגורן צריח, כמו כן הופסקה העבודה ב-30.4 באתר בהוד השרון בשל ליקויי בטיחות רבים, בו התרחשה תאונה קשה ביום 30.6 שבעקבותיה שוב הוטל צו הפסקת עבודה.</p>	<p>גבריאל בלמ"ס</p>